

На основу члана 47. став 9. Закона о управљању отпадом („Службени гласник РС”, број 36/09),
Министар животне средине и просторног планирања доноси

ПРАВИЛНИК

о начину и поступку управљања истрошеним батеријама и акумулаторима

"Службени гласник РС", број 86 од 17. новембра 2010.

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1.

Овим правилником ближе се прописује садржина и изглед ознака на батеријама, дугмастим батеријама и акумулаторима према садржају опасних материја, начин и поступак управљања истрошеним батеријама и акумулаторима, као и уређајима са уграђеним батеријама и акумулаторима.

Циљ

Члан 2.

Управљање истрошеним батеријама и акумулаторима врши се на начин којим се обезбеђују и осигуравају услови за:

- 1) спречавање и смањење штетног утицаја истрошених батерија и акумулатора на животну средину и здравље људи;
- 2) спречавање, забрану или ограничавање стављања на тржиште батерија и акумулатора који не испуњавају прописане захтеве;
- 3) развој и успостављање тржишта батерија и акумулатора који садрже мање количине опасних материја или које садрже мање загађујућих материја, а посебно живе, кадмијума и олова;
- 4) постизање високог нивоа сакупљања, третмана и рециклаже истрошених батерија и акумулатора;
- 5) подстицање нових технологија за третман и рециклажу, економски ефикасних метода рециклаже за све врсте батерија и акумулатора;
- 6) унапређивање стандарда заштите животне средине од стране произвођача, увозника, дистрибутера, трговца и крајњих корисника у току животног циклуса батерија и акумулатора, а посебно оператера постројења за третман или рециклажу истрошених батерија и акумулатора.

Примена

Члан 3.

Одредбе овог правилника односе се на све врсте батерија и акумулатора, без обзира на облик, величину, масу и материјале од којих су израђени, као и на датум њиховог стављања на тржиште Републике Србије.

Одредбе овог правилника не односе се на:

- 1) батерије и акумулаторе који се користе у опреми која има посебан значај за државну безбедност, опреми уграђеној у оружје, муницију и војну опрему, осим ако се ради о производима који се не користе искључиво у

војне сврхе;

2) опрему пројектовану за упућивање у свемир.

Значење израза

Члан 4.

Поједини изрази употребљени у овом правилнику имају следеће значење:

1) *батерија и акумулатор* јесте сваки извор електричне енергије произведене директним претварањем хемијске енергије, а који се састоји од једне или више примарних батеријских ћелија (које се не могу пунити) или једне или више секундарних батеријских ћелија (које се могу пунити);

2) *батеријски склоп* јесте сваки сет батерија или акумулатора који су међусобно повезани и/или запечаћени у спољашњи омот на начин да чине целину коју крајњи корисник не може да раздвоји или отвори;

3) *дугмаста батерија* означава малу округлу преносну батерију и акумулатор чији је пречник већи од висине и која је намењена за специјалне сврхе као што су слушни апарати, сатови, мала преносива опрема, сигурносно напајање и слично;

4) *преносива батерија или акумулатор* јесте свака батерија, дугмаста ћелија, батеријски склоп или акумулатор који је затворен/запечаћен, који се може преносити у руци и који није индустријска батерија или акумулатор нити стартер;

5) *стартер (аутомобилски акумулатор)* јесте батерија или акумулатор за покретање мотора са унутрашњим сагоревањем (укључујући осветљење или иницијално паљење);

6) *индустријска батерија или акумулатор* јесте свака батерија или акумулатор који је намењен искључиво индустријском или професионалном коришћењу или који се користи у било којој врсти електричног возила;

7) *истрошена батерија или акумулатор* јесте батерија или акумулатор који се не може поново користити и представља отпад, а намењена је третману односно рециклажи;

8) *уређај* јесте сваки електрични или електронски апарат који се потпуно или делимично напаја енергијом добијеном из батерије или акумулатора или има могућност таквог напајања;

9) *бежични електрични алат* јесте сваки ручни уређај који се напаја из батерије или акумулатора и који је намењен за активности одржавања, грађења и друге сличне активности;

10) *субјекти управљања батеријама и акумулаторима, односно истрошеним батеријама и акумулаторима* јесу: произвођач, увозник, дистрибутер и трговац батерија и акумулатора, власник и сакупљач истрошених батерија и акумулатора, лице које врши третман или други оператер постројења за третман, укључујући рециклажу, односно одлагање;

11) *произвођач, батерија и акумулатора, односно уређаја* јесте правно лице или предузетник који производи појединачне батерије и акумулаторе, односно уређаје чији су саставни део батерије и акумулатори и ставља их на тржиште Републике Србије;

12) *увозник батерија и акумулатора, односно уређаја* јесте правно лице или предузетник који увози појединачне батерије и акумулаторе, односно уређаје чији су саставни део батерије и акумулатори и ставља их на тржиште Републике Србије;

13) *дистрибутер батерија и акумулатора, односно уређаја* јесте свако лице које, у обављању своје делатности, испоручује батерије и акумулаторе, односно уређаје чији су саставни део батерије и акумулатори, крајњем кориснику. Под дистрибутером се сматра и произвођач, уколико произведену или увезену опрему обезбеђује непосредно крајњем кориснику;

14) *трговац* јесте физичко или правно лице које продаје крајњем кориснику батерије и акумулаторе или уређаје чији су саставни део батерије и акумулатори;

15) *власник истрошених батерија и акумулатора* јесте физичко или правно лице које поседује истрошене батерије и акумулаторе, као и правно или физичко лице чијом делатношћу стално или повремено настају истрошене батерије и акумулатори;

16) *лице које сакупља истрошене батерије и акумулаторе* јесте правно лице или предузетник који има дозволу за обављање наведене делатности, у складу са законом;

17) *лице које врши транспорт истрошених батерија и акумулатора* јесте правно лице или предузетник који има дозволу за обављање наведене делатности, у складу са законом;

18) *лице које врши складиштење истрошених батерија и акумулатора* јесте правно лице или предузетник који има дозволу за обављање наведене делатности, у складу са законом;

19) *лице које врши третман истрошених батерија и акумулатора* јесте правно лице или предузетник који има дозволу за обављање наведене делатности, у складу са законом;

20) *сакупљање истрошених батерија и акумулатора* јесте сакупљање и разврставање ради транспорта;

21) *стопа сакупљања* јесте проценат добијен дељењем масе истрошених преносивих батерија и акумулатора сакупљених у једној календарској години и просечне масе преносивих батерија и акумулатора које су произвођачи ставили на тржиште током те и претходне две календарске године помножена са 100;

22) *третман истрошених батерија и акумулатора* обухвата физичке, термичке или хемијске процесе, који мењају карактеристике наведеног отпада са циљем смањења запремине или опасних карактеристика, олакшања руковања или подстицања рециклаже и укључује поновно искоришћење и рециклажу;

23) *рециклажа истрошених батерија и акумулатора* јесте прерада истрошених батерија и акумулатора у производном процесу за првобитну или другу намену, осим у енергетске сврхе;

24) *одлагање* јесте сваки поступак или метода одлагања отпада (D операција) у складу са законом о управљању отпадом, а који је одговарајући или се може користити за одлагање отпадака и остатака након третмана, односно рециклаже истрошених батерија и акумулатора.

II. УПРАВЉАЊЕ ИСТРОШЕНИМ БАТЕРИЈАМА И АКУМУЛАТОРИМА

Испуњеност услова заштите животне средине

Члан 5.

Управљање истрошеним батеријама и акумулаторима је скуп мера које обухватају сакупљање, транспорт, складиштење, разврставање, третман, рециклажу истрошених батерија и акумулатора, као и одлагање отпадака и остатака након третмана, односно рециклаже истрошених батерија и акумулатора.

Управљање истрошеним батеријама и акумулаторима врши се на начин којим се обезбеђује испуњеност услова заштите животне средине који се односе на:

1) означавање батерија, дугмстих батерија и акумулатора;

2) одвојено сакупљање, третман, високу стопу рециклаже за све врсте истрошених батерија и акумулатора и одлагање отпадака и остатка након третмана, односно рециклаже.

Означавање батерија и акумулатора

Члан 6.

Батерије, дугмсте батерије и акумулатори означавају се према садржају опасних материја (жива, кадмијум и олово).

Означавање о одвојеном сакупљању садржи знак прецртаног контејнера којим се означава одвојено сакупљање свих батерија и акумулатора.

Симбол мора бити видљив, читљив и неизбрисив.

Опис и изглед знака о одвојеном сакупљању дат је у Прилогу 1. – Знак о одвојеном сакупљању, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Обавештавање крајњих корисника

Члан 7.

Обавештење које произвођач и увозник батерија и акумулатора доставља крајњем кориснику садржи информацију о:

1) могућим негативним утицајима које материје коришћене у батеријама и акумулаторима имају на животну средину и здравље људи;

2) обавези одвојеног сакупљања истрошених батерија и акумулатора од осталог отпада, у циљу њиховог третмана и рециклаже;

3) начину сакупљања и рециклаже, као и доприносу крајњег корисника рециклажи истрошених батерија и акумулатора;

4) значењу знака одвојеног сакупљања истрошених батерија и акумулатора.

Уређаји морају бити произведени тако да се обезбеђује лака и сигурна замена истрошене батерије и акумулатора из уређаја, у складу са упутством које се прилаже уз уређај.

Упутство из става 2. овог члана садржи обавештење за крајњег корисника о садржају опасних материја у уграђеним батеријама и акумулаторима, односно о знаку одвојеног сакупљања, у складу са овим правилником.

Одредбе ст. 2. и 3. овог члана не примењују се на уређаје чија је листа дата у Прилогу 2. – Листа уређаја који садрже батерије и акумулаторе, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Обавештавање трговца и сакупљача

Члан 8.

Обавештење које произвођач и увозник батерија и акумулатора доставља трговцу и сакупљачу батерија и акумулатора садржи информацију о местима сакупљања истрошених батерија и акумулатора на територији Републике Србије, независно од хемијског састава и порекла, на начин да се избегне настајање ризика и опасност по животну средину и здравље људи.

Преузимање истрошених батерија и акумулатора

Члан 9.

У продајном простору на видном месту истиче се обавештење односно информација за крајњег корисника о месту и начину сакупљања истрошених батерија и акумулатора.

У продајном објекту од крајњег корисника, преузимају се истрошене батерије и акумулатори из продајног програма тог објекта, без обзира на произвођача, укључујући истрошене батерије и акумулаторе који могу бити саставни делови уређаја које продаје.

Трговац предаје истрошене батерије и акумулаторе сакупљачу и/или лицу које врши складиштење и/или лицу које врши третман уз попуњени Документ о кретању опасног отпада.

Стопа сакупљања

Члан 10.

Ради успостављања система управљања истрошеним батеријама и акумулаторима одређују се следеће стопе сакупљања:

- 1) до 31. децембра 2012. године – најмање 25 % стопе сакупљања батерија и акумулатора;
- 2) до 31. децембра 2016. године – најмање 45 % стопе сакупљања батерија и акумулатора.

Праћење испуњености стопе сакупљања истрошених батерија и акумулатора врши се годишње према шеми праћења испуњавања стопе сакупљања која је дата у Прилогу 3. – Шема праћења испуњавања стопе сакупљања, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Истрошене батерије и акумулатори који су настали обављањем делатности сакупљају се, разврставају, класификују, у складу са законом и чувају се до предаје лицу које врши сакупљање и/или лицу које врши складиштење и/или лицу које врши третман.

Сакупљање и складиштење

Члан 11.

Савако кретање истрошених батерија и акумулатора прати Документ о кретању опасног отпада, у складу са посебним прописом.

У складишту истрошених батерија и акумулатора није дозвољено расклапање и одстрањивање течности из акумулатора.

Складиште истрошених батерија и акумулатора мора да има нарочито:

- 1) непропусну подлогу са опремом за сакупљање ненамерно просутих течности;
- 2) контејнере за одвојено сакупљање и разврставање истрошених батерија и акумулатора;
- 3) систем за заштиту од пожара, у складу са посебним прописима.

Сакупљање из домаћинства

Члан 12.

Истрошене батерије и акумулатори из домаћинства сакупљају се одвојено од комуналног и осталих врста отпада.

Истрошене батерије и акумулатори одвојено се сакупљају према врстама у посебно означене контејнере, а према програму јединице локалне самоуправе за сакупљање опасног отпада из домаћинства, и то:

- 1) отпадни стартери;
- 2) истрошене преносиве батерије и акумулатори.

Третман и рециклажа

Члан 13.

Третман, односно рециклажа истоверних батерија и акумулатора врши се применом најбоље доступних техника, којима се обезбеђује заштита здравља људи и животне средине.

При преношењу обавезе третмана на лице које врши третман истрошених батерија и акумулатора предност се даје постројењу које је укључено у сертификовани систем заштите животне средине (ЕМАС).

Истрошене батерије и акумулатори који се сакупљају ради третмана, складиште се у складу са законом.

При третману отпадних возила, отпада од електричних и електронских производа и добара или друге опреме и уређаја чији су саставни део батерије и акумулатори, одвајају се батерије и акумулатори и обезбеђује њихова предаја лицу које врши сакупљање и/или лицу које врши складиштење и/или лицу које врши третман истрошених батерија и акумулатора.

Третман истрошених батерија и акумулатора, односно рециклажа врши се у складу са детаљним захтевима за третман и рециклажу који су дати у Прилогу 4. – Детаљни захтеви у вези са третманом и рециклажом, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Одлагање

Члан 14.

Истрошене батерије и акумулатори не могу се одлагати на депонију и спаљивати.

Отпаци и остаци истрошених батерија и акумулатора, након третмана, односно рециклаже, могу се одлагати у складу са законом и посебним прописом.

III. ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Члан 15.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Број 110-00-158/2010-05

У Београду, 3. новембра 2010. године

Министар,

др **Оливер Дулић**, с.р.

Прилог 1.

ЗНАК О ОДВОЈЕНОМ САКУПЉАЊУ

Симбол приказан на слици као прецртан контејнер са точковима обухвата најмање 3% површине највеће стране батерије или акумулатора, а његове димензије не могу прелазити величину 5 cm × 5 cm. За цилиндричне ћелије ознака обухвата 1,5% површине и не може бити већа од 5 cm × 5 cm. Уколико димензије батерија, акумулатора и батеријског склопа онемогућују да величина ознаке буде најмање 0,5 cm × 0,5 cm ознака величине 1 cm × 1 cm се штампа се на амбалажи.

Све батерије и акумулатори које садрже више од 0,0005% живе по маси, више од 0,002% кадмијума по маси или више од 0,004 % олова по маси означавају се хемијским симболом за сваки метал (Cd за кадмијум, Hg за живу и Pb за олово). Симбол који означава садржај тешких метала величине је ¼ ознаке за одвојено сакупљање и одштампан испод те ознаке. На свим преносивим батеријама и акумулаторима уз ознаке означава се и њихов капацитет и састав у видљивом, читљивом и неизбрисивом облику.

Прилог 2.

ЛИСТА УРЕЂАЈА КОЈИ САДРЖЕ БАТЕРИЈЕ И АКУМУЛАТОРЕ

1. Уређаји у којима су батерије залемљене, заварене или на други начин трајно причвршћене за терминале како би се осигурао континуитет снабдевања струјом, а како би се очували меморија и функције података информатичке технологије и пословне опреме, где је употреба батерија и акумулатора наведених у Прилогу 1. технички неопходна.

2. Референтне ћелије у научној и професионалној опреми, батерије и акумулатори уграђени у медицинске уређаје намењене одржавању животних функција и у електронске стимулаторе срца, за које је непрекидан рад врло битан и из којих батерије и акумулаторе може уклонити једино квалификовано особље.

3. Преносиви уређаји код којих би уклањање батерија од стране неквалификованих особа могло представљати опасност за сигурност корисника или би могло штетно утицати на рад уређаја, професионална опрема намењена раду у високо осетљивом окружењу, на пример у близини испарљивих материја.

4. Уз уређаје из којих корисник не може сам извадити и заменити батерије и акумулаторе, у складу са овим прилогом морају бити приложена упутства која корисника упознају са садржајем батерија и акумулатора опасним по животну средину и са начином њиховог сигурног уклањања.

Прилог 3.

ШЕМА ПРАЋЕЊА ИСПУЊАВАЊА СТОПЕ САКУПЉАЊА

Година	Сакупљање	Израчунавање	Захтев
--------	-----------	--------------	--------

	података			извештавања
X+1	Продаја у години 1 (П1)			
X+2	Продаја у години 2 (П2)	–		
X+3	Продаја у години 3 (П3)	Сакупљање у год. 3 (С3)	Стопа сакупљања (СС3) = $3 \cdot C3 / (P1 + P2 + P3)$	
X+4	Продаја у години 4 (П4)	Сакупљање у год. 4 (С4)	Стопа сакупљања (СС4) = $3 \cdot C4 / (P2 + P3 + P4)$	
X+5	Продаја у години 5 (П5)	Сакупљање у год. 5 (С5)	Стопа сакупљања (СС5) = $3 \cdot C5 / (P3 + P4 + P5)$	СС4
X+6	Продаја у години 6 (П6)	Сакупљање у год. 6 (С6)	Стопа сакупљања (СС6) = $3 \cdot C6 / (P4 + P5 + P6)$	СС5
X+7	Продаја у години 7 (П7)	Сакупљање у год. 7 (С7)	Стопа сакупљања (СС7) = $3 \cdot C7 / (P5 + P6 + P7)$	СС6
X+8	Продаја у години 8 (П8)	Сакупљање у год. 8 (С8)	Стопа сакупљања (СС8) = $3 \cdot C8 / (P6 + P7 + P8)$	СС7
X+9	Продаја у години 9 (П9)	Сакупљање у год. 9 (С9)	Стопа сакупљања (СС9) = $3 \cdot C9 / (P7 + P8 + P9)$	СС8
X+10	Продаја у год. 10 (П10)	Сакупљање у год. 10 (С10)	Стопа сакупљања (СС10) = $3 \cdot C10 / (P8 + P9 + P10)$	СС9
X+11	итд.	итд.		
итд.				

ЛЕГЕНДА:

П = продаја (стављено на тржиште на територији Републике Србије)

С = сакупљено

СС = стопа сакупљања (према члану 10. став 1. овога правилника)

Х = 2010.... година

Прилог 4.

ДЕТАЉНИ ЗАХТЕВИ У ВЕЗИ СА ТРЕТМАНОМ И РЕЦИКЛАЖОМ

А: ТРЕТМАН

1. Третман минимално укључује уклањање свих течности и киселина.

2. Третман и свако складиштење, укључујући привремено складиштење, у постројењима за третман врши се на локацијама са непропусном подлогом, са одговарајућом заштитом од атмосферских утицаја или у одговарајућим контејнерима са поклопцем.

Б: РЕЦИКЛАЖА

Процеси рециклаже треба да постигну следећу минималну ефективност рециклаже:

а) рециклажа 65% просечне масе оловних батерија и акумulatora, укључујући рециклажу садржаја олова у највећој мери која је технички изводљива, на површинама и са одговарајућом непропусном подлогом уз избегавање прекомерних трошкова;

б) рециклажа 75% просечне масе никл-кадмијумских батерија и акумулатора, укључујући рециклажу садржаја кадмијума у највећој мери која је технички изводљива уз избегавање прекомерних трошкова;

в) рециклажа 50% просечне масе осталих истрошених батерија и акумулатора.